

DOI 10.36074/grail-of-science.22.07.2022.074

МОЖЛИВОСТІ «WORKSHOP», ЯК МЕТОДУ УДОСКОНАЛЕННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК З ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Савичук Олександр Васильович 

Д-р. мед. наук, професор, завідувач кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Україна

Зайцева Євгенія Михайлівна 

канд. мед. наук, доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Україна

Шаповалова Ганна Іванівна 

канд. мед. наук, асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Україна

Викладання дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» потребує комплексного підходу з застосуванням сучасних методів засвоєння матеріалу [1-4]. “Workshop” є одним з таких сучасних методів навчання [5]. Опановуючи методи пломбування каріозних порожнин (КП) при роботі з дітьми ми прагнемо розкрити можливості існуючих методів пломбування каріозних порожнин з використанням різних матеріалів, як одного з найважливіших етапів оперативного лікування карієсу [6-7]. Метою “Workshop” є удосконалити навички студента володіння різними техніками пломбування каріозних порожнин та уміння обирати найбільш адекватну з них на практиці з урахуванням топографії каріозної порожнини (I-V кл за Блеком) та в залежності від анатомічної групи зубів, використовуючи весь арсенал стоматологічних інструментів [8-10].

Розроблено сценарій проведення “Workshop” для студентів стоматологічного факультету з дисциплін «Дитяча терапевтична стоматологія» за темою «Чи вміємо ми «будувати» – пломбувати? Пломбований зуб зі знаком якості – необхідна реальність».

На етап мотивації фахівець (модератор workshop) обґрунтує необхідність якісного виконання етапів пломбування каріозних порожнин шляхом проведення аналогії на прикладі дитячої казки, притчи, прислів'я.

Варіантом визначення аналогії для доведення важливості вибору пломбувального матеріалу при лікуванні карієсу може бути наступне:

1. «Поставити якісну пломбу, щоб вона могла витримувати навантаження під час жування і утримуватись в зубі можливо тільки при створенні умов гарної фіксації пломби, що забезпечується якісним пломбуванням каріозної порожнини і адекватним вибором пломбувального матеріалу. Це як будувати будинок: якщо будівля без фундаменту та з неякісними стінами - рано чи пізно вона впаде», – причинно-наслідковий зв'язок, аналогія. 2. «У казці про трьох поросят хатинки з соломинок и хворостинок, збудованих швидкоруч, завалилися щойно подув вітер і тільки якісно збудований дім з каменю та цегли зміг чинити опір нападу вовка ...», – аналогія з казкою «Три поросятки».

На етапі засвоєння теоретичних знань доцільно застосувати можливості лекцій в різних форматах (в режимі в он-лайн, проблемної лекції аудиторно або вебінару) за темами: «Лікування карієсу зубів. Вибір пломбувальних матеріалів, особливості застосування сучасних пломбувальних матеріалів у дітей різного віку», «Зниження якості фіксації пломби як основний фактор розвитку ускладнень карієсу зубів».

Самостійна позааудиторна робота студентів розширяє можливості в отриманні сучасної інформації і дозволяє опрацювати інтернет-ресурси з питань особливостей застосування різних груп пломбувальних матеріалів у дітей (склоіономерні цементи (СІЦ), композитні матеріали, компомери та амальгама). Етап колективного обговорення доцільно провести в режимі дискусії з проблеми «Зниження якості фіксації пломби як основний фактор розвитку ускладнень карієсу зубів» із фокусом на наступних питаннях:

- робота лікаря без кофердаму та слиновідсмоктувача (при пломбуванні КП різних класів за Блеком);
- застосування адгезивних систем (IV-VII поколінь) при роботі з різними пломбувальними матеріалами;
- зміни (порушення) алгоритму дій при роботі з пломбувальними матеріалами (на етапах замішування (СІЦ); внесення матеріалу в КП СІЦ, амальгами, композитів; засвічування порцій фотополімерних композитів та компомерів).

Етап навчання або оволодіння практичними навичками є найбільш вагомим саме для практично-орієнтованої дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія», що ґрунтується на опануванні навичок і вмінь з інших дисциплін. Тому, навички з пломбування каріозних порожнин різних класів за Блеком з використанням різних пломбувальних матеріалів є базовими і відповідно мають з боку студентів найбільшу мотивацію. Серед необхідного забезпечення проведення даного етапу workshop є симуляційні фантоми щелеп в умовах стандартного стоматологічного обладнання. Є доцільним застосувати наочну візуалізацію етапів пломбування з використанням фото каріозних порожнин на етапах пломбування різними матеріалами на моніторах комп'ютерів (показ слайдів в режимі «слайд-шоу»), постери.

Обґрунтованим є створення в групі студентів 4-го курсу навчання за спеціальністю «Стоматологіч» (зазвичай складається з 12-ти студентів) трьох осередків по чотири студента. Модератор розподіляє сформульовані раніше

теми для практичного опрацювання: 1. Оцінити роль кофердаму та слиновідсмоктувача у забезпеченні сухості робочого поля при пломбуванні КП різних класів за Блеком СІЦ-ом та фотополімерними композитами на верхній та нижній щелепі; 2. Оцінити наслідки зміни методики замішування пломбувального матеріалу при роботі з різними матеріалами (СІЦ, амальгама, композит хімічного твердіння);

3. Оцінити роль етапу постбондінгу на рівень крайового прилягання пломби до стінок каріозної порожнини при роботі з композитами та компомером.

Отримані дані з відповідних напрямків роботи кожної підгрупи на попередньому етапі необхідно опрацювати і систематизувати. На етапі підготовки до дискусії необхідно тезисно сформулювати основні положення, що містять результати роботи. Форма подачі інформації має бути чіткою і зрозумілою для всіх інших учасників workshop (схематичні малюнки з коротким приписом на дошці, постери, фото на моніторі комп'ютера).

На етап групової дискусії модератор workshop пропонує кожній підгрупі доповісти власні нароби (метод дискусії з елементами презентації, аналогії, наочної демонстрації). Тезисів та анотації на постерах повинні виконувати роль квінтесенції: 1. «Кофердам як парасолька - є завжди, але дістають її тільки під час дощу» - при пломбуванні каріозних порожнин II класу на нижній щелепі; 2. «So znanadto to ne zdravo» - зайвий порошок при замішуванні СІЦ зіпсує якість всієї пломби та погіршить адгезію; 3. «Постбондінг, як той золотник – малий, але коштовний». Провести просто, а користь велика – герметизація мікротріщин емалі.

Етап активного оцінювання є найбільш емоційним. Модератор workshop пропонує студентам провести активне опитування один одного з використанням методу вікторини «запитання – відповідь». Перший студент, хто дав вірну відповідь на запитання, яке сформулювали студенти іншої підгрупи, отримує для своєї підгрупи умовні бонуси. Рівномірний розподіл бонусів серед трьох підгруп студентів свідчить про якісне засвоєння новітнього матеріалу з даної тематики. Власним педагогічним месенджером є: «Вчитись завзято, працювати обережно».

Список використаних джерел:

- [1] Shapovalova, G. & Zaitseva, E. Features of individual oral hygiene in adolescents. Актуальні питання сучасної науки : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (Частина III, с. 12-14). Київ, 29 - 30 квітня, 2018, Київ, Україна : МЦНД. Шаповалова, Г. & Зайцева, Є. Особливості індивідуальної гігієни порожнини рота у підлітків. Актуальні питання сучасної науки : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (Частина III, с. 12-14). Київ, 29 - 30 квітня, 2018, Київ, Україна: МЦНД.
- [2] Savychuk, O.V., & Shapovalova G.I. Treatment of chronic aphthous relapsing stomatitis (RAS). Інновації XXI століття : Зб. наук. мат. XX Між. наук.-прак. интерн.-конф.el-conf.com.ua (Част. 10, с.64-69). 25 травня, 2018, Вінниця: м.Вінниця/Савичук, А.В., & Шаповалова Г.І. Лечение хронического рецидивирующего афтозного стоматита (ХРАС). Инновации XXI столетия:Зб. научн. мат. XX Межд. научн.-прак. интерн.-конф.el-conf.com.ua (Част. 10, с.64-69). 25 мая, 2018, Винница: г. Винница. Вилучено

- з: <https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2018/06/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B010.pdf>.
- [3] Мельников, О., Шматко, В., & Ямпольская Е.Е. Гуморальные факторы врождённого иммунитета в смешанной слюне у детей с воспалительными заболеваниями ротоглотки. Перспективні напрямки розвитку науки та техніки: Збірник наукових матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної інтернет конференції el-conf.com.ua (Ч.2, с.42-46). 23 березня, 2018, Вінниця : м.Вінниця. Вилучено з: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0-2_XVIII.pdf.
- [4] Savychuk, O., Beketova, G., & Zaitseva E. (2019). Method of complex Treatment of Chronic Recurrent Aphthous Stomatitis. Педиатрия. Восточная Европа, (7(1)), 8-16. / Савичук, О., Бекетова, Г. & Зайцева Є. (2019). Метод комплексного лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматита. Педіатрія. Східна Європа, (7(1)), 8-16. Вилучено з: <http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/1091/1/Method%20of%20Complex%20Treatment%20of%20Chronic.pdf>.
- [5] Braslavskaya, O., Chernenko, O., Diorditsa, I., Holdenblat, M., Karkach, A., Levin, O., ... & Yaroshenko, A. (2019). Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society. Dallas, USA: Primedia eLaunch LLC. ISBN 978-1-64669-239-2.
- [6] Наконечна, О.М. (2014). Рентгенологічні аспекти діагностики патологічної резорбції коренів тимчасових зубів у дітей. Лучевая диагностика, лучевая терапия, (3-4), 62-70. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ldt_2014_3-4_11.pdf.
- [7] Голубева І.М., Шматко В.І., & Голубев І.Ю. Комплексна профілактика захворювань твердих тканин зубів і пародонта у дітей, які підпали під дію радіації. Вісник стоматології. 2001; № 5: 146 – 147.
- [8] Shapovalova, G.I., Zaitseva, E.M. & Nakonechna, O.M. Feature of Morfology of roots in the first temporal maxillary molars. Осінні наукові читання: Зб. наук. мат. XXII Між. наук.-прак. інтерн.-конф.el-conf.com.ua (Част. 4, с.51-56). 28 вересня, 2018, Вінниця: м.Вінниця.
- [9] Наконечна, О.М., & Мельник Т.О. (2015). Рентгендіагностика та рентгенологічний контроль якості лікування ускладненого карієсу в тимчасових молярах на різних етапах розвитку. Лучевая диагностика, лучевая терапия, (1-2), 24 - 34. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I&S21STR=%D0%96100611/2015/1-2.
- [10] Шаповалова, Г.І. (1999). Хімічний склад емалі постійних зубів, які мешкають в регіонах з різним рівнем радіоактивного забруднення. Вісник стоматології, (4), 42-46.